

Sekizinci ordu süratle ilerliyor Bardiya ve Tobruk işgal edildi

Sahibi ve Umum Neşriyat Müdürü:
hakki tarık us
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI
Ankara caddesi VAKIT Yolu

13
SONTEŞİRİN 1942
CUMA
Numara: 1147 Sene: 4
Tel: 23472 Posta kutusu: 214

Bu Akşam

Amerikan
Çıkarması, Fransa
ve İspanyanın
Durumu

Yazan: SADRI ERTEM

ŞİMALİ Afrika'ya çıkarılan A. merikan kuvvetleri bilhassa bu Akdeniz ve Atlantik politik ve zayıfları üzerinde ağırlığını, daha ziyade hissettirmektedir. Bu vaziyet karşısında kalan üç devlet ilk planda göze çıkmaktadır.

Bunlardan birincisi Vişi Fransası, ikincisi İspanya, üçüncüsü Portekiz, dır.

Vişi Fransası müdahaledenberi em. rivakları kabul ederek ve iki tarafı musadekârlıklar yaparak "rakıas. politikasına devam etmekte ve "za man, beklemektedir.

Hindistan, Suriyenin, Martinin, Madagaskarın terkinden sonra şimal Afrika da aynı şikâyet uğranmıştır.

Şimali Afrikanın işgalinden sonra Vişi Fransasının Amerika'ya karşı durumu şöyle bülâsa edilebilir:

"Kuvvetli bir protesto, siyasi münasebatı kesmek,

Paris'te Doryo ve taraftarları Fran. sanın derhal mübverre ihtikak ederek mütefiklere harp açmasını istemek, le beraber Vişi böyle bir işbirliğine pek de yanaşmak taraftarı değildir.

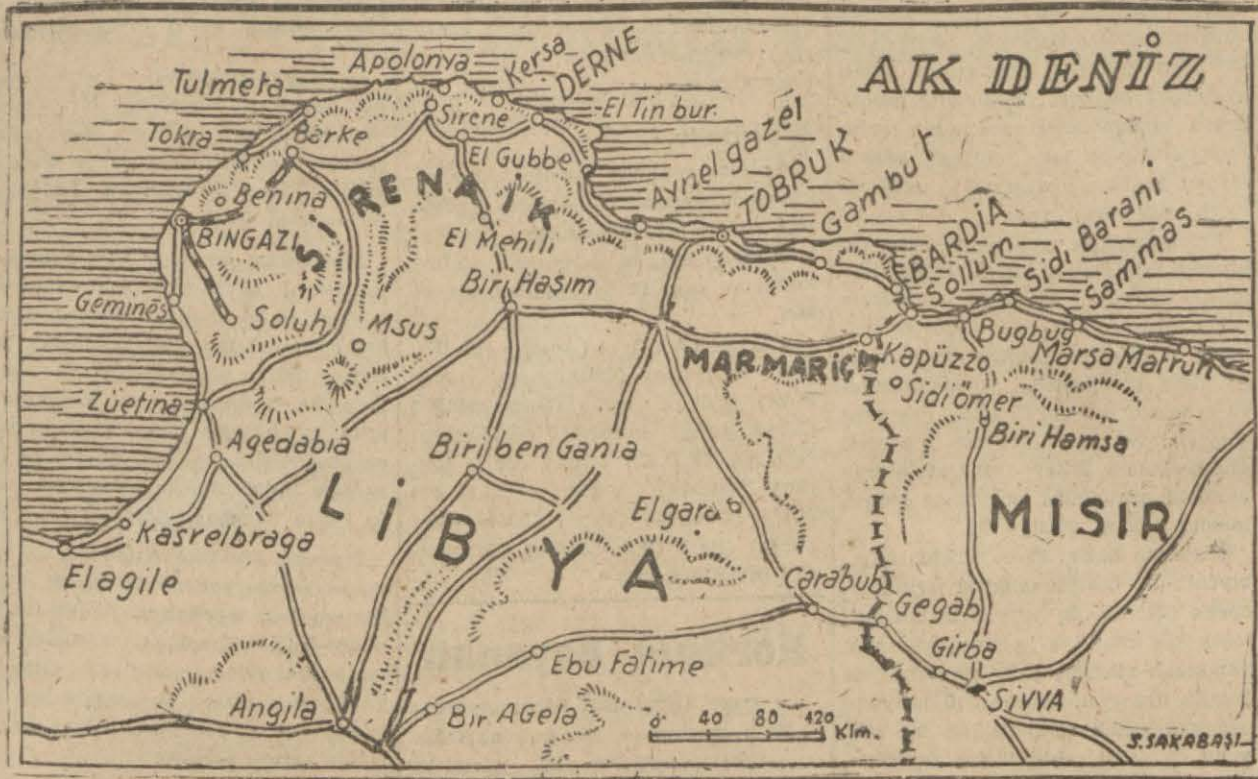
Vişi Fransası demokrasilere harp ilânına karar vermede memleketin mübverre kendi arzusu ile terkin de ka. bul etmiş olacaktır. İhtiyar Peten böyle bir işgal bir çok sebeplerden dolayı, kabul edemez. Bu Peten için Fransız birliğine ve imparatorluğa karşı harp açmak demektir. Son had, dine kadar iki taraf arasında nazari bile olsa bir muvazene unsuru olma. ya çalışacaktır. Fakat şimali Afrika, um işgalinden sonra bu muvazenevi muhafaza etmekte pek de mümkün de. ğildir. Vişi Fransası Akdenizin cenup sahil üsleri mütefiklerin eline ge. tiktken sonra yeni Avrupanın cenup kısımları yüzde yüz carp sahası ol. mak istidatını gösterdiği zamanlarda bir harbe girmese de mütefiklere karşı müdafaa vaziyeti alacak olan mübverre bu toprakları işgal altına almasına da mani olamaz. Peten bu işgal karşısında kuvvetli bir aksüla, mel göstermekle beraber Fransız kuv. vetlerinin demokrasiler lehine çevril. mesi için müsait fırsatlar ihdas ede. bilir. Nettekim gelen haberlere göre Almanya Vişi Fransası topraklarını işgale başlamıştır bile.

Diğer taraftan Peten mübverre bir. leşerek demokrasilere harp ilânına teşebbüs edecek olursa şimali Afrika, daki vaziyetin daha ziyade karmaka. rışık bir hal alacağına şüphe yoktur.

Harp haline giren bir Fransa — ki buna inanmıyoruz. Bu tahakkuk et. tiği gün — Fransaya verilen sözlerin kendiliğinden ortadan kalkması ne. cesini verir. İspanyanın hayat şart. ları o halde ki, şimali Afrikanın işgalindenberi onun siyasi temayülü. ri daha ziyade mütefiklerle işbirliği ne doğru girmektedir.

Vişi Fransası muhbirler safına tediği zaman Fransız Fasına sahip. lük arzusunun ödenenberi beklemek. te olan İspanya için uzun zamandan

(Arkası: Sayfa 2, Sütun 5 de)

Bingazi boşaltılıyor

Kahire, 13 (A.A.) — Mütefik umumi karargâhının neşrettiği hu. susu bir tebliğde Tobruk'un bu sa. bahtanberi mütefiklerin eline dü. tüğü kaydedilmektedir.

Kahire, 13 (A.A.) — Bardiya um işgal edildiği resmen bildiril. mektedir.

Kahire, 13 (A.A.) — Sekizinci ordunun son ileri hareketi dokuz

gündenberi katedilen mesafeyi 200 mile çıkarmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Amerikan Kolumbiya radyoları muhbirinin Kahire radyosile dün akşam verdiği haberlere göre, mübverre vapurları Bin. gaziden hareket etmektedir. Bu va. purların askerleri tahliye ettiği muh. temel değildir. Daha ziyade muh. te.

mel bulunan, bu gemilerin idare me. murları ile idare dosyalarını ve ricat halindeki orduya lüzumu bulunmı. yan malzemeyi götürmekte olma. sı. dr. Bu gemiler hareket etmiş. Ve Kolumbiya radyoları muhbirinin muhbirine tahminine göre, İngiliz. ler gelince bog bir şehre girecekler dir.

(Arkası: Sayfa 2, Sütun 5 de)

Tulondaki Fransız filosunun kaçmaması için

Almanlar sıkı tedbirler aldılar

Darlan filoyu Afrikaya çağırdı

Mareşal Peten Viş. de kahyor

Londra, 13 (A.A.) — Daily Mail gazetesinin Madrid muhabiri, Fran. sız filosunun Tulonu terketmek için yapacağı her türlü teşebbüsü önle. me için Almanların nasıl bütün ted. birleri almakta olduğunu bildirmek. tedir.

Harekete hazır tanklar, deniz üs. sünü çevrelemektedir. Civarlarda bomba uçakları daima tetiktedir. Topçu kıtaları, mevzilerini almakta ve filonun en uzak hareket emareleri göstermesi takdirinde mühtis bir ba. raf ateşi açmağa hazırlanmaktadır.

Şimali Afrika mütefik umumi ka. rargâhı, 13 (A.A.):

Amiral Darian radyo ile yaptığı bir yayında Fransız filosuna Tulon. dan ayrılarak şimali Afrika'ya gel. mesini veya hiç değilse Almanların muhakkak tahakkümünden kurtul. masını telkin ve tavsiye etmiştir. A. mira: Darlan Fransız donanmasına hiçbir zaman kendine ihtikak etmesi. ni emretmemiş, fakat filonun bütün mali Afrika'ya getirmelerini istemiş. tir.

Vişi, 13 (A.A.) — Gerek dev-

Amerikadaki inşaat rekoru

Kayzer tezkahlarında

Haftada bir gemi denize indirilecek

Nevyork, 15 (A.A.) — Armatör Henri Kayzer, kendi tezgâhlarının, omurgası konduktan sonra bir hafta. dan az bir zamanda Liberty sınıfından bir gemi denize indirmek suretiyle ye. ni bir rekor meydana getirmeğe hazırlandığını bildirmiştir. Geminin karinesinin yüzde yetmiş omurgası tezgâha konulmasından 48 saat son. ra bitirilecektir.

İçki ekipleri işlerini başarmak için o kadar büyük tehallük göstermişler dir ki, idareciler, ekiplerin iş sırası gelinceye kadar bunları inşaat tez. gâhlarından uzak tutmak mecburiye. tini duymuşlardır.

Halen mevcut rekor, omurganın tezgâha konulduğundan 10 gün sonra Liberty sınıfından bir gemiyi denize indirmiş olan Kayzer tezgâhlarından birinin elindedir.

let reisi mareşal Peten ve gerek hükümet şefi Laval Fransadan ayrılmayacaklarını ve vazifeleri buğirdi kalcaklarını hiçbir tered. düde mahal bırakmayacak surette beyan etmişlerdir.

Londra, 13 (A.A.) — Vişi Fran. sasında Akdeniz kıyılarına varan Alman kuvvetleri, ışıq söndürme yasağını koymuşlardır.

Bütün hava alanları, radyo mer. kezleri işgal edilmiştir.

Londra, 13 (A.A.) — Paris radyo. su, dün akşamki neşriyatında, Vişi nin Almanlar tarafından işgal edili. meyeceğini ve Almanların yalnız şehir den geçmiş olduklarını bildirmiştir.

Londra, 13 (A.A.) — Tokyo radyo sunun bildirdiğine göre Alman kıta. larının Fransanın işgal altında bulun. mıyan kısmına girmeleri bugün Hin. di Çin'deki Fransızlar arasında bu. yük bi rasabiyet uyandırmıştır. Yü. sek hükümet memurlarının sık sık gidip gelmeleri heyecanın artmasına sebep olmuştur.

Macar Naibi Herti dedi ki:

Tarihin hiçbir devrinde

Bugünkü kadar

millî birliğe

muhtaç

olmadık

Kendimizi yeni güçlüklerle hazırlamalıyız!

Budapeşte, 13 (A.A.) — Macar kral naibi Herti dün Parlametoda okunan bir mesajında "siyaset hiç. bir zaman adaletli siddet vasıtası ile temin ememelidir, demıştır. Mesaj mebuslar meclisinde sabahleyin, A. yanca ögiden sonra başvekil Kallaya tarafından okunmuştur.

(Arkası: Sayfa 2, Sütun 4 de)

Rusyada Büyük memnuniyet

Moskova, 13 (A.A.) — İngiliz ve Amerikan kıtalarının şimali Afrika. daki başarıları ile bir hızda giden mü. tefik muvaffakiyetleri ikinci cephe. nin açılış mukaddemesi sayılmak su. retile burada derin bir memnuluk inçibat meydana getirmiştir. Rus cep. hesinden alınan haberler kıy mev. sjiminin ilk şiddetlerle beraber harp talihinin müsterek düşman aleyhine döndüğünü göstermektedir.

Lavalın Münih görüşmelerinde elde ettiği

Alman - Fransız sulh şartları

Fransa 939 hudutlarına kavuşacak
Almanya Fransız filosunun yardımı ile
Fransız imparatorluğunu geri alacak

Londra, 13 (A.A.) — Deyli Meylin Nevyork muhabiri yazıyor:

Avrupada ecebi bir kaynaktan alınan haberlere göre, Laval Hitlerle Münih'te yaptığı görüşme esnasında aşağıdaki sulh şartlarını elde etmiş. tir:

1 — Fransa, Alsas Loren hariç, 1939 hudutlarını elde edecektir. Al. sas Loren muhtar eyaleti. olacaktir.

2 — Fransa, imparatorluğunu mu. hafaza edecektir. Almanya, Fransız filosunun işbirliğine mütefiklerden bu imparatorluğu geri alacaktır.

3 — İtalya, Fransadan istediği a. razilerden vazgececektir.

Fransız halkının bu sulh şartlarını tasvip edeceği muhtemel gözükme. ktedir. Süylendiğine göre mareşal Pe. ten alacak karar üzerinde hâlâ mü. tereddittir.

Tunusa Asker taşıyan 6 büyük Alman tayyaresi denize düşürüldü

Tunus hava meydanı bu sabah iki defa Amerikalılar tarafından bombalandı

Kahire, 13 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, Tunus şimalinde Al. man askerî dolu 6 büyük nakliye u. çağı denize düşürülmüştür.

Kahire, 13 (A.A.) — Kahiredeki tahminlere göre, uçakla nakledilerek hâlen Tunusta bulunan Alman asker lerinin sayısı iki bini geçmemektedir. Bunların ekserisi, tayyareci, hava meydanları mürettebatı ve uçaksa. var askeridir.

Tunus, 13 (A.A.) — Bu sabah er. kenden Tunus yeniden iki hava hü. cumuna uğramıştır. Hücüm eden tay. yarelerin hedefini yine Tunus şehri civarındaki hava meydanı teşkil et. miştir.

Vaşiington, 13 (A.A.) — Röyter: Salahiyyetli Vaşiington deniz mahfı. lerinin tahminlerine göre Bizerte il. manı, mübverre vaziyetini kurarmak için son dakikada yaptığı ümitsiz gayretlere rağmen 3 günde ele geçi. rilecektir.

Londra, 13 (A.A.) — Vişi radyosu. nun bildirdiğine göre, dün tayyare ile Cezayire gelen Fas umumi valisi general Nogü Amiral Darian ile görüşmüş ve onunla muhabik kalarak Amerikan ordusu muvaffakiasıyla 3 gündenberi devam etmekte olan mü. zakereleri tamamlamıştır.

Berlin, 13 (A.A.) — Mübverre deniz hava kuvvetleri dün de şimal Afrika sularındaki İngiliz Amerikan ihraq filolarına şiddetle hücum ederek düş. manı ağır kayıplara uğratmışlardır. Uçaklarımız cem'an 52.000 tonlaştı. tutarında 5 büyük nakliye gemisi batırmışlardır. Bundan başka 4 va. pur da hasara uğratılmıştır. Bu ge. miler o kadar hasara uğramıştır ki bunların tamiri aylarca zamana mü. tevakküftür. Bir zırhlı kruvazörle iki torpido mührübi de harp edemeyecek kadar ağır hasara uğratılmıştır.

GENERAL AYZENHOVER

Harekâta başlamadan çok zaman evvel

Sekiz kurmay subayla birlikte

Şimali Afrikada bir keşif gezisi yapmış!

(Yazısı Sayfa 2 Sütun 6 da)

Stalingrad'da Almanlar yen den taarruza geçtiler

Moskova, 13 (A.A.) — Takviye edilen mübverre kuvvetleri Stalingra. dın bir kesiminde tekrar taarruza geçerek Sovyet müdafaaasında 100 yar. da kadar ilerlemişlerse de şimalden karşılık taarruza kalkan Sovyet kuv. vetleri düşmanı plâkürtmüş ve yal. nız eline geçirdiği toprak parçasını geri almakla kalmamış, düşmanı 400 yarda kadar geriye de atmıştır. Al. manların, kıtalarının bozkuşlardan ge. len kıy rüzgârlarının şiddetine bırak. mamak için daha mütedil yerlere geç. mek ve maksadile Don nehrini aşmak üzere hırpalanan kuvvetlerini geri çekmek ve yeni tedeklerle kendi saf. larında açılan boşlukları doldurmak niyetiyle kuvvetlerini tekrar teşkilât. landırmak tasavvurunda bulunduk. ları sanılıyor.

Don nehrî ile Volga arasındaki ko. ridordan aşağı inen Sovyet yardım ordusu ismi zikredilmeyen bir şehir. de Almanları işgal ettikleri evlerin büyük kısmından sürüp çıkmışlardır. Almanların bunları geri almak için yaptıkları taarruzlar da plâkürt. mıştır. Bu arada bir Romen piyade taburu yok edilmiştir.

ŞEHİRDE YURDDA DÜNYADA 24 SAAT

Şehirde:

* Haydarpaşa garında makasçılar yapan Ali, 6 tran bileti ile 6 nufus kağıdı tedarik etmiş ve bunlarla Haydarpaşa İskele'nden muvakkat kartlar almıştır. Ali, bu kartlarla aldığı kâğıtları 50 şer kuruştan sonra, taraken yakarak adliyeye vermişlerdir.

* Vali ve Belediye reisi Dr. Lütfi Kırdar, gazetecilere verdiği bir beyanatta, tramvay izdihamını önlemek maksadıyla ara durakların kamiller kaldırıldığını söylemiştir. Yolcular yalnız, şu duraklarda tramvaya binebileceklerdir.

* Şişli, Hamam, Harbiye, Taksim, Aksaray, Tünel, Tepebaşı, Bankalar, Karaköy, Eminönü, Sirkeci, Sultanahmet, Türeme, Beyazıt, Şehzadebaşı, Fatih, Atikali, Edirnekapi, Laleli, Aksaray, Hamam (Laleli) Çapa, Şehremini, Topkapı, Etiler, Samatya, Yedikule, Tophane, Kolordu, Kabataş, Dolmabahçe, Akareler, Barbaros, Galatasaray, (Ortaköy) Ortaköy, Kurugesme, Arnavutköy, Bebek, Nispetiye, Teşvikiye, Maçka, Tepeüstü Kuruca.

* Ticaret ofisi işveçleri 25 kamyonu getirmiştir. Bu kamyonların 250 lirası, tıği de vardır. Bu kamyonlar ufak tadilatla otobüs haline getirilip şehirde işletilecektir.

* Emebi ve ekalliyet okullarında çalışan öğretmenlere de pahalılık zammı yapılmaması kararlaştırılmıştır. Ayrıca talebe taksitleri de yüzde 20 arttırılmıştır.

* İstanbul ticaret ve sanayi odasında son günlerde bazı değişiklikler olmuştur. Teftikat şubesi müdürü Tevfik Alanyalı vazifesinden istifa etmiştir.

* Altın fiyatları evvelki gün 37.4, 30 kuruş iken dün bu fiyat 36.75 liraya düşmüştür.

Yurtda:

* Alman büyük elçisi fon Papene suikast yapmaktan suçlu Pavlov, Korofo ve Süleymanın reddi hâkim talepleri Keskin ağır ceza mahkeme sine reddedilmiştir.

* Yünlü mensucat fabrikaları 1. maldan yüzde doksanın devletin göstereceği ihtiyaçlara tahsis takarrür etmiştir. Diğer yüzde 10, fabrikaların kendi satış mağazalarında satılacaktır.

Dünyada:

* Amerikalılar İngilizler son üç ay içinde Rusyaya, 5000 uçak ve 4000 tank göndermişlerdir.

* Binlerce Belçikalı Almanya ya fabrikalarda çalışmak üzere gönderildikleri bildirilmektedir.

* İsviçrede, süt ve etmek satışı bundan ötürü karneye bağlanacaktır. Allesi olmayıp lokantalarda yemek içiyip otellerde yatanlar için hususî karneler yapılmıştır.

Şubeye davet

Fatih As. Şubesinde:
Lâleli Ordu caddesi M. Kemal paşa mahallesinde Salim paşa sokak No. 3 de ikamet eden Yedek hekim Albay Hüseyin oğlu Bahaeddin Akpalk (324 - 19) in şubeye müracaat etmesi, etmediği takdirde hakkında 1076 sayılı kanuna göre muamele yapılacağı ilân olunur.

Galatada Şişane yokusu Kırızhan kat 1 de bulunan yedek hekim İsmail oğlu Yuda (38621) nin şubeye müracaatı. Etmediği takdirde hakkında 1076 sayılı kanunun tatbik edileceği ilân olunur.

Kurtuluş caddesi No. 173 Gülmez ya apartman kat 2 No. 2 de oturan Ölçme asleğmen Hamit oğlu Rıza Yolören (46318) ikametgâhını de-

Arkasızım holün kapısını açtı, ve Blekborna "çek arabayı", demek ister gibi bir işaret yaptı. Deikankı da kendini zor dışarı attı.

Kols gene mis Hova bıtap etti; "Ümit ederim ki götürmek istediği, niz vesikamın hakiki mahiyetini Blekborna ifşa etmediniz?"

"Hayır, sadece bazı ehemmiyetsiz mektup aradığını söyledim."

"O halde müsterih olabilirsiniz. Bir daha böyle bir vaziyete düşerseniz, polise müracaat etmenizi tavsiye ederim. Zabitâ hususî sırları herkesten iyi saklamasını bilir. Söylediklerimi lütfen müsterim pederinize de bildirmediğimi unutmayınız."

Mis Hov teşekkül etti ve arkasından bakmadan gitti hem de pencereden çıktı. Benim yüzüme bakmaya bile tenezzül etmemişti.

O gittikten sonra Kolsa sordum: "Olup bitenler hakkında bana biraz izahat vermez misiniz?"

Mis Hovun beraberinde götürdüğü evrak Albay Ediston ile komşusu Hov arasındaki düşmanlık sırrını teferuatı ihtiva ediyordu. Bunları çektiğim. Bilhassa Mister Hov aleyhinde

Cenubi Amerika ordu teşkilâtı

İngilterenin, dominyonlarına ne kadar muhtaç bulunduğu meydandadır. Bunun için, tek büyük deniz yolu haline gelen ve İngiltere ile Hindistan ve Avustralyayı birleştiren bağıyan "Ümitburnu", yani (Kep) yolu, İngilizler için, hayati bir ehemmiyettedir. Atlantik ve Hind denizlerinin birleştiği yerde bulunan Afrika'nın cenup ucundaki "Cenubi Afrika birliği", bu yol üzerinde, pek ehemmiyetli bir sevkölçeys mevzidir.

Cenubi Afrika dominyonu, 2,800,000 kilometre murabbar arazisile, Türkiye'nin dört misli büyüklüğünde olduğu halde, yalnız 7 milyonluk bir nüfus sahibidir.

Bu cümhuriyet Kap, Natal, Transvaal, ve Oranj eyaletlerinde müteşkil kildir. Cümhuriyet, İngiltere kralı namına hareket eden ve parlamento, nun kontrolü altında bulunan bir umumi vali tarafından idare edilmektedir. Birlik, eskiden Alman müstemlekesi bulunan cenubi garbi Afrika sınır da vekâleten idare etmektedir.

Bu dominyon, İngilizlerin Afrika'daki müstemlekelelerinden en zenginidir. Burada çok zengin altın, elmas madenleri vardır. Mevkinin havası da çok güzeldir. 1934 senesindenberi, harici ticareti çok artmıştır. Hindistan gibi muazzam bir nüfus sahibi olan bir yerin ticaret muamelesinin 6 da 5 i kadar iş görmektedir. Bunlar -

den başka, burası, askeri ve bahri cihetten imparatorluk müdafaasında mühim bir yer tutmaktadır.

GEÇEN HARPTEN SONRA

Cenubi Afrika birliği, geçen harpte, İngilizlere büyük yardımlarda bulundu. Almanya harpten mağlup çıkıp da cenubi garbi Afrikasını Tanganika'yı Togo ile Kameruna kaybedince, cenubi Afrika birliğinin karadan korkusunu kalmadı. Garpte bulunan Angoladan, şarkta bulunan Portekizlerin şarkı Afrikaasına kadar uzanan 4,000 millik sahillerinin muhafazası için de, İngiltere ile bir mukavele akdedti ve bu cihetin emniyetini imparatorluğun donanması vasıtasile temin edince, her endişeden beri yandı.

Fakat, İtalyanların Habegistanı zaptetmesi, buranın İtalya ile tayyare yolları bağlanmaması ve hele Habegistan'da cenubi Afrika birliği ile birleşmesi... sonra da, Almanların müstemlekelelerini istemeye başlaması cenubi Afrika birliğinin rahatını kaçır-

İtalyada

Bir balığın iki kızından biri dört aylıkken cinsiyet değiştirdi

Roma, 13 (A.A.) — Mesajero gazetesinin Venedik'ten bildirdiğine göre, Venedik civarında bir balıkçı köyünde bir balıkçı ailesinin iki kızından sağ kalanı, 4 aylık oluncu cinsiyet değiştirmiştir.

54 Amerikan parasütçüsü Tancaya indi

Tanca 13 (A.A.) — Tancanın ispanyol bölgesinin muhtelif kısımlarına 54 Amerikan parasütçüsü incek, burt iniş yapmıştır. Bunların bütün tehcizatı İspanyol makamları tarafından alınmıştır.

gıştırmış ve şubeyi haberdar etmemiş olmakla adresinde bulundurulmamıştır. Bu yedek subayın hemen şubeye müracaatı, müracaat etmediği takdirde hakkında 1076 sayılı kanuna göre muamele yapılacağı ilân olunur.

di ve ordu ve donanma yetiştirmeye sevketti.

Birlik müdafaası nazırı, 7 Eylül 1938 de, meclise bir teslihat planı verdi. Bu plan, iki noktaya istinat ediyor:

1 — Birlik kuvvetlerinden, harp ilânından altı ay geçinceye kadar azami gayret istenilecektir.

2 — Birlik bir hücumu uğradığı takdirde, dominyon hareketi harbiye şehirlere karşı yapılacak zehirli gaz ve bomba baskınlarından kendini koruyacaktır.

Müdafaası nazırı Pirov, bu esaslarla Avrupa'da cereyan etmiş olan harp usullerinden başka türlü hareket şekilleri tasavvur ediyordu.

Birlik erkânı harbiyesi birliği teşkil eden eyaletler gençlerinin, kendi eyaletleri dışında, memleketi müdafaada birleşeceklerinden emin buluyor. Denizden ise, münferit baskımlardan başka bir düşman tehlikesi ne ihtimal vermiyordu.

Erkânıharbiye, pek uzun olan sahillerin müdafaası, ancak birlik dahilinde askerliğe elverişli olanların üçte birinden müteşkil bir ordu ile ve bir çok müstahkem üsler tesis ile kabil olabileceği kanaatindeydi ve ordunun ise, gökka ağır ve orta topoları, ve gölde cereyan edecek muharebelere asker nakledebilecek motorlu arabalarla mütehezz bulunmaması lüzum görüyordu.

Müdafaası nazırı Pirov, erkânı harbiyenin bu mülahazalarına istinat ederek meclise, üç senede tatbik edilecek bir müdafaası planı teklif etti. Yapılacak masraflar, takriben 6 milyon İngiliz lirasıdır. Bunun 5 milyonu ordunun teslihi ve tehcizine, bir milyonu da sahil tahkimatına sarfedilecektir. Bu altı milyon İngiliz lirası 1938 - 39 bütçesine bir milyon, 1939 - 40 bütçesine iki milyon, ertesi senesi 40 bütçesine de 3 milyon konulmak suretiyle temin edilecektir.

Cenubi Afrika cümhuriyetinin hava kuvvetlerine gelince: Üç senelik plana göre, bin tayyareci yetiştirilecek, 600 avcı ve bombardıman tayyaresi temin edilecektir.

Birlik, bida yette, İngilterenin verdiği modası geçmiş tayyarelerle iktifa etti; fakat Pirov, harpten biraz evvel Londra'ya gittiği zaman son sistem tayyareleri görünce, İngilterenin verebileceği bir miktar tayyare satın almak istedi. İngilterenin tayyare ihtiyacı, cenubi Afrika'ya fazla tayyare verilmesine imkân vermedi.

O zamanlarda, birliğin beş küçük mektep filosu, iki küçük bombardıman filosu, bir de küçük avcı filosu vardı. Şimdi, birliğin çoğu eski modelde olmak üzere, beşyüz kadar tayyare istediği tahmin edilmektedir. Yetiştirilen pilotların miktarı ise, üç bin geçmiştir.

Birliğin ordusu, azami haddini bulmak suretiyle, 137,000 kişidir. Bu orduya ihtiyac halinde, 17 yaşından 60 yaşına kadar eli silah tutan 150,000 kişilik bir kuvvet de ilave edilecektir. Bu miktar, nüfusun yüz de 12 sidir.

Cenubi Afrika birliği cümhuriyetinin ordusu, evvelce, Habegistan harbiye asker göndermişti. Şimdi, bu ordudan bir kaç fırka, Mısırda ve Madagaskarda harbediyor.

Cenubi Afrika birliği, bu senenin nisanından Eylül nihayetine kadar, harp masrafları olarak 10,500,000 İngiliz lirası sarfetmiştir. Bu para geçen sene aynı aylardaki masrafların dört mislidir.

M. R. O.

EN SON DAKİKA

Küçük İlanlar Kuponu

Bu kuponu eklenerek gönderilecek iş arama ve iş verme ilânları En Son Dakikada parasız nesredilecektir. İlanların gazetedeki görüldüğü şekilde olmasına dikkat edilmelidir. Evlenme teklifi gönderen okuyucuların mahfuz kalmak üzere sarıf adreslerini bildir, meleri lazımdır.

Evlenme teklifleri:

* 38 yaşında, kandaat şehibi 70 lira maaşlı, devlet memuru bir bay, otu, racak bir evi veya eşyası olan, yaşlı, mutenasip, namuslu bir bayanla evlenmek istemektedir. (Kanaat) remzine müracaat.

* 52 yaşında, okumus, romantik mizaçlı, hassas, fakir bir kadın, kendisini geçindirecek, kendisi gibi hasas felâkete uğramış, beyahat bir eş aramaktadır. Malîli olabilir. (Mahzun) remzine müracaat. Postakutusu

Aldırınız:

Aşağıda remizleri yazılı olan okuyucularımızın namılarına gelen mektupları idarehanemizden (pazarları hariç) hergün sabahın öğleye kadar ve saat 17 den sonra aldırabiliriz.

A.L.) (A.U.) (Acele M. K.) (B.S. kimsesiz) (Bulunmaz) (Bay Fik) (Çabuk olsun) (Dadı) (E.E.) (Ebedi yuva kuralım) (E.M. Gün) (F.U.S.) (F.D.K.) (Gün) (23 iş istiyen) (Kismet) (Kim) (M.E. 49) (O.I.) (Özbaba) (P.A.) (79 ressam) (R.A.) (Saf) (S.S. Çabuk) (Samimi) (Tali) (Yağmur)

Horlinin beyanati

(Baştarafı 1 inci sayfada)
Najp mesajında, oğlunun hatırasını sefkatle andı ve dul karısı ile yetim kalan çocuğunu düşünerek bir takım kararlar verdiği için parlamento'ya teşekkür ettikten sonra şöyle diyor:

Kaç bir devirde yaşıyoruz. Bütün dünya harp halindedir. Bu harpte hareket hattımız vatanımızın ve milletimizin hayrı namına Macar namus ve şerefi ile hayatın mançığına uydurmak lazımdır. Devlet reisinin durumu çok müşkül ve mesuliyetlerle doludur. Ben bu mevkinde ne kendim ne de oğlum için istedim. Fakat mademki bu vaziyeti bir köle üzerine almış bulunuyorum. Bu zor zamanlarda da vazifeme devam etmek mecburiyetindeyim. Memleketin menfaati uğrunda çalışmaktan başka bir arzum yoktur. Her türlü şartlar dahilinde vereceğim bütün kararların memleketi faydalı olması en büyük emeldir. Bugün vazifemiz, her şeyden evvel, kendimizi yeni güçlüklerle hazırlamaktır. Kuvvetli bir orduya ihtiyacımız vardır. Herkes bütün gayretlerini bu gayeye hasretmelidir. Yaşayan ve inkişaf eden memleketimizde işahat yapmamız lazımdır. Fakat bu işahatın aklınca yapmak gerektir. Bir milletin kendi ihtiyaçlarına göre hareket etmesi ve realiteleri gözönüne alması tehlikeli dir. Bir memleket ancak dahilî bir nizamla sahip olukça yaşar. Bu nizam oradan kalktığı gün o memleket ölü. Tarihimizin hiçbir devrinde, bugünkü ölümlü kalım müdâdelesinde olduğu kadar millî birliğe muhtaç olmadık. Bu müdâdelenin Macaristan için zaferle ve adaletle biteceğine eminim.

ZAYI — 550950 ve 550901 sayılı levazım ayrıntı makbuzalarını zayıf etmiş olduğunuz hükümsüz oldukları ilân olunur.

Askeri posta 764 emir subayı teğmen Bahri Güktürk (17340)

Yavaş yavaş merdivenlerden ikinci kata çıktık. Meğer biz Kolsun odasında bir sürpriz daha bekliyormuş.

Kols beni odasında bir viki parti sine davet etti. Tam kadehleri masanın üzerine oturtacağımız sırada "olmayat psikolojisi", gözleme illiği. Elmi uzattığım sırada Kols kolunu sim sıkı tuttu.

"Ne o, parmak izlerini mi bozacak sını, dedi. Dikkatle kitabım kapağını kaldırdı ve sayfaları yıpraktı.

Ortadaki oyulan kısmın içi boştu. Siyah elmas kaybolmuştu.

Bu hal öfkemi mucip oldu. Bu kıy, meşî taş müstakbel karıma vasiyet ediliği cihetle ben de bir nebze kendimi sahip addediyordum.

"Al sana iste, taş gitti", dedi. Kolsun lakayt halî benî cileden çıkardı.

"Aldırma", dedi. Elbet bir yerden çıkar.

"Amma ne zaman? galiba olmanın ayın son çarşambaasında."

Arkadaşım anide cıddiletti.

"Kahtlı yakaladığım gün, dedi.

(Devamı Var)

Sekizinci Ordu süratle ilerliyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Kahire, 13 (A.A.) — Perşembe akşamı müttefik uçaklarının Tobrukta muşabede ettikleri birçok büyük yağın, mihverin, pek muhtemel tahliye eden evvel işe malzemesini yakmak ta olduğu hissini vermektedir.

İngiliz ve Amerikan hava kuvvetlerine mensup mühim bomba uçakları Tobruk, Gazala civarında 200 kadar otomobil görmüş ve topluluğu makineli tüfek ateşine tutmuştur. Büyük hasar kaydedilmiştir.

Hedefe tam isabetler kaydedilmiş ve 14 yangın çıkarılmıştır. Bir İngiliz uçağı, Gazala civarında 200 kadar otomobil görmüş ve topluluğu makineli tüfek ateşine tutmuştur. Büyük hasar kaydedilmiştir.

Bu Akşam

(Baştarafı 1 inci sayfada)
beri mihverin vaadetiği bir fırsat yeniden ortaya çıkmaya başlayacak, tir. Ne müttefiklerin ne de Petenin vaziyeti bu şekle sokmak istiyceklerine kani değiliz.

İspanyanın vaziyeti Vişi Fransası, nın alacağı tavra sıkı bir surette bağlanmakla beraber İspanyanın muvakkat, Atlantik, Akdeniz, Afrikaya hakim olanlarla beraber yürüyecektir. İspanya ideoloji bakımından mihvere bağlıdır. Fakat iktisadi münafebetler bilhassa işe maddeleri dolayısıyla müttefiklerle alakalıdır. Tipki Peten Fransası gibi.

İspanya ihtilalini Almanya ve İtalya sayesinde tahakkuk ettirdi. Harbin seyrinde İspanyanın müttefikler Akdenizde, Atlantikte, Afrikada zayıf bulundukları müddetçe mihvere yaklaştırdı. Fakat bu zamanlarda bile İspanya iki sebehten dolayı muvakkat safına girmeyi.

1 — İspanya gıda maddelerinin müttefiklerin kontrolü altında Arjan, günden getirmektedir. Deniz seferleri kesildiği zaman İspanya ağıktan mahvolur.

2 — İspanya dahili harpten yeni çıkmıştır. Harapir, Parasızdır. Millî birliği bir harp içinde koruyacak sağlamlıkta değildir. İspanya ihtilali bir milî hareket olmaktan ziyade bir parti çabasıdır. İspanyanın İtalya ile birliği, yeni yeni temizlemekte meşguldür.

Bu sebehten dolayı müttefiklerin zayıf zamanında dahî onlara karışıp cephe almaz.

Bugün Afrikada, Akdenizde, Atlantikte müttefiklerin vaziyeti gegen senelerle mukayese edilemeyecek bir durumdur. Müttefik kuvvetleri Afrika da bulundukça İspanyanın daha ziyade müttefiklere girin görünme politikası takip edeceğine şüphe yoktur. Aksa takdirde İspanyol Fası tehdit almazdır. Amerikan kuvvetlerinin de, ayak bastığı bir sahada Franko'nun mihver lehine alacağı bir karar pek de bahis mevzuu olamaz.

Bu itibarla şimali Afrikanın işgal ile İspanya müttefikler aleyhine kılınamamıyacak bir duruma girmiş bulunmaktadırlar.

Portekize gelince, onun ehemmiyeti meşhur Vellington yolunun geçtiği sahada olmalıdır. Şimali Afrikanın işgal ile Avrupaya bir sığrama yalacaksa İberik yarımadası ehemmiyetli bir stratejik bahis mevzuu olacaktır. Napolayana karşı hareket eden İngiliz ordusu da Portekize çıkarak İspanya yolunu takip etmiş Vatelro, ya kadar gelmiştir. Bunun için bugün Portekizin deniz, hava üsleri, ve coğrafi mevkiî itibarile mihverle müttefikler arasında yeniden ve şiddetli bir rekabet mevzuu olması muhtemeldir. İngiltereye bağlılığı ile tanınan Portekizin haricden Avrupaya gelecek kuvvetlere yeniden bir kapı vazifesini görmemesi için tehlide maruz kalması mümkündür.

SADRİ ERTEM

HAREKAT HAKKINDA BERLİN

MAHFİLLERİ NE DİYOR?

Berlin, 13 (A.A.) — Burada öğrendiğine göre, Alman - İtalyan askerlerinin Mısır - Libya hududu üzerindeki hareketleri plan muhtibince devam etmektedir. Şimdi muharebeler Sollum kesiminde ve Halfaya geçidinde cereyan ediyor. Alman Afrika ordusu İtalyan teşkillele yanya, na cetin müdafaası muharebeleri vermektedir. Bu muharebelere muvaffakiyetle devam olunmaktadır.

İngilizler Romel kuvvetlerini muhasara etmeye teşebbüs etmişlerse de buna muvaffak olamamışlardır. Romel, kitaların maharetli bir manevra ile düşmanlardan ayırmak suretiyle, kendisi için daha elverişli telakkî ettiği bir yerde düşmanla narbi kalmıştır.

Berlindeki askeri mahfîlere göre mareşal Romel ordusuna karşı yapılan hareketin muvaffakiyetli bir netice verilebilmesi için İngilizlerin ne iş gölde bir kuşatma hareketi yapmaları lazımdır. Halbuki İngilizler çok büyük kuvvetlerle harekete geçtikleri halde bugüne kadar buna muvaffak olamamışlardır. Bu da teşebbüsün kimin elinde olduğunu gösterir.

General Ayzenhover

Şimali Afrika müttefik umumi kargahı 13, (A.A.)

General Ayzenhover, taarruz hareketine başlanmadan çok evvel, kendikurmay, başkanı, tuğ general Klarkin yedi kurmay subayla birlikte şimali Afrika'da bir tefiş ve keşif seyahati yapmış olduğunu ifşa etmiştir. Bu seyahat şimali Afrika seferine başlanmadan takriben üç hafta evvel yapılmıştı. General Klark heyeti çıkartma hareketinin imkânlarını mahallinde incelemek için şimali Afrika'daki Fransız mevzilerini gözden geçirmek maksadile muhtelif nakil vasıtaları ile birçok mevki ve yerlere gitmek lüzumunu duymuştu.

General Ayzenhover, ifşaatına şöhret devam etmiştir.

Daha birçok zaman evvel İngiliz Amerikan başkumandanlığı Afrika halkının çok büyük kısmını mihver aleyhtarı ve Alman - İtalyan istilası takdirinde müttefiklerle iş birliği yapmağa müsait duygularla mütehasis olduğunu biliyordu. Bununla beraber, durumu mahallinde bizzat görmek ve hesapları bu görüşe istinat ettirmek suretiyle bir mübahatler grubu göndermek gerekirdi. Çünkü karanlık, ta gözü kapalı iş görmeyin delilik olduğu malumdur. Şimdi yapılan sefer az çok bundan evvel İspanya Amerika harbi sırasında genç teğmen Andre Roven tarafından yapılan çıkartma hareketine benzemektedir. Bu teğmen vaktile birleşik Amerika cümhuriyeti Mak Tinley tarafından Kübaya giderek asillerin şefi general Kargiya ile temas etmeye ve İspanyol kuvvetlerinin mevzilerini gözleri le görmeğe memur edilmiş bulunuyordu.

İki işveç vapuru Yunanistana buğday getirecek

Ottava, 13 (A.A.) — Kanada Buğdayı yüklü iki işveç vapuru, yakında Yunanistana hareket edecektir.

Kongreye davet

Doğu gençlik kulübünün fevkalâde kongresi 15. 11. 942 cuma günü Yenişehir Mirmiran sokak 35 numaralı kulüb binasında yapılacağından bütün azaların gelmeleri rica olunur.

SEHİR TİYATROSU

Saat 9.30 da

ORAM KİSİMİ

Nuh

KOMEDİ KİSİMİ

Asrileşen Baba

Çumartesi ve Pazar günleri

15.30 da Matin

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğünden:

İdareimizin teklifi, dul ve yetim maaşı alıp da son defa etmek karneleri verilen alle reislerinin işyeri kıza fotoğrafları vermiş oldukları beyan, namerde beslemeğe mecbur olarak gösterdikleri efradı ailesi nüfus hüviyet cüzdanlarıyla birlikte bir zarf içinde 13.11.942 akşamına kadar Zatişleri müdürlüğüne teslim etmeleri ilân olunur. (1376)

GRİPİN

BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA
Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal kese

İcabında üç kase alınabilir. Taklitlerinden sakınınız.

KARA ELMAS

82

İngilizceden çeviren: VEHIP TAYLAN

çok ağır deliller buldum. Fakat bunların hiçbirisi hukuki bir kıymeti haliz değildi. Hov tikiği gibi kurnaz bir adammış. Aleyhinde birçok manevi isnatlar varmış olup tek bir hukuki delil mevcut değil. Hov arazi alması, tımında türlü spekülasyonlar yapmış. Albay Ediston gibi dürüst bir adam bittabi böyle dalaverelere göz yummazdı. Aynı sıyaset paride olduklarını hiç nazarı itibara almaksızın komşusunu ihbar etmeye kalkıyor. Fakat Hovun arkası kavi. Bu defa albayın ayağı partiden kaydırılıyor. Maamafih neflcede emelinde muvaffak oluyor. Bir hayli tıbbardan düşen Hov da partiden çekilmek mecburiyetinde kalıyor.

Ediston komşusu aleyhinde olan evrakı muhafaza ediyor ve böylece Hovun yeniden spekülasyonlara girişmesine mani oluyor. Bu suretle Hov milyonlar ziyan ediyor. Şimdi artık

eski dostluğun neden bir den müthiş bir düşmanlığa döndüğünü anlamışsındır.

Bu evrakı mis Hova niçin lade etti?"

"Bunu yaptığım için memnuniyet duyuyorum. Zira albay bu evrakı şirkaat yoluyla eline geçirmişti. Hovun eski kâhtibi onları çalmış ve yükse bir fiyat için bunları mürmür zama, na tabi olmuş. Yanı Hov bunlardan istifade edip dalavereler çevirecek vaziyette değildir. Eleonor Hov bir şirkaat teşebbüsünde bulunarak ancak babasının namusunu ve şerefini kurtarmak istemiş. Zira bu vesikalar, dan herhangi bir işi gazetelerden birinde intişar ettiği takdirde Hovun bundan ne derece zarar göreceğini idrak edersin."